

Wij zijn de toekomst : Jos Lichtenberg over Eco-Cities

Citation for published version (APA):

Lichtenberg, J. J. N. (2012). Wij zijn de toekomst : Jos Lichtenberg over Eco-Cities. In *Eco-Cities* (blz. 18-21). Stichting Slimbouwen.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/01/2012

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

Wij zijn de toekomst

Jos Lichtenberg over Eco-Cities

De wereld verandert snel. Nooit tevoren was het zo noodzakelijk om een fundamenteel andere weg in te slaan. Het is geen bijstellen, maar echt resetten. Een zorg is wel of we dat voldoende snel aankunnen. Ik zie veel spartelende partijen die wel willen maar niet kunnen, althans nu nog niet. In termen van Maslow zijn ze bewust onbekwaam en dat is op zich al een goed begin. Er wordt dan in ieder geval aan gewerkt. Het zal nodig zijn en de vraag is of het snel genoeg gaat.

Al vaak en veel worden schetsen gemaakt van de stad van de toekomst. Decennialang werd dat ervaren als science fiction, maar tegenwoordig zijn er veel visies waar we toch een realiteitsgevoel bij hebben. Steeds meer wordt duidelijk dat momenteel eigenlijk alle ontwikkeling door het begrip duurzaamheid wordt gecoördineerd. Duurzaamheid is als woord al besmet (al snap ik niet waarom, vreemd genoeg is 'sustainable' in het Engels wel vitaal), maar ik heb geen beter begrip.

Duurzaamheid omvat zowel de drive vanuit de schaarste, qua energie, materialen en ook voedsel. Alleen dat al zet de wereld op zijn kop als je een beetje nadenkt over hoe wij met deze herbezinning willen leven, werken en recreëren. Waar stedenbouwers in het verleden deze drie begrippen scheidde, zijn ze waarschijnlijk in de toekomst veel meer verweven met elkaar. Misschien moeten we die begrippen ook al niet meer gescheiden verbijzonderen. Ik vind werken soms ook wel recreëren, al is mijn familie (wonen) het daar nog niet altijd mee eens.

Eigenlijk deden we het in vroegere tijden (Romeinen, Middeleeuwen) best wel aardig. Bouwen met lokale materialen en partijen, korte afstanden om te overbruggen, hergebruik, etc. Misschien veren we nu ook wel deels terug naar de oudheid. Wel in een nieuw jasje natuurlijk, maar wel ook met het herontdekken van oude waarden. Een beetje macro denkend was het in feite vele eeuwen zo en zijn we pas sinds de industriële revolutie afwijkend gedrag gaan vertonen. Het bracht veel, maar het kon ook niet op.

“De ruimte en de stad moet zich dus aan ons kunnen aanpassen en niet andersom.”

HoTT woning te Sterksel

James Watt heeft vast nooit gedacht dat energie ook wel eens op zou kunnen raken. Zoals bij veel processen zijn we als een veer uit het evenwicht geschoten en daarmee ontwikkel je krachten die de massa weer terug naar het evenwicht terug willen brengen. Daar zitten we nu. Daarna komt de veer bij het 0-punt niet tot stilstand en ben ik heel benieuwd op welke manier we dan weer door zullen schieten. Zo ver zijn we overigens nog lang niet.

Een belangrijke invloedsfactor bij de veranderende wereld en met name de stad als symbool en bolwerk van gecultiveerde ontwikkeling, zullen wij zelf als individu zijn. Wij zijn immers de gebruikers van de stad en de ruimte en de stad moet zich dus aan ons kunnen aanpassen en niet andersom. Daarmee creëer je waarde perceptie en daar hebben we ook best wat voor over. Waarde is een fundamenteel duurzaamheidsaspect. Immers waar je blijvende waarde aan toekent is een goede randvoorwaarde voor een lang leven en dat is duurzaamheid avant la lettre.

Ik waag me hier niet aan een precies beeld. Ik moet vrij baan geven aan al diegenen die een inhoudelijke bijdrage hebben geleverd. Een andere reden om dit niet te doen is dat hoe nauwkeurig we ook de toekomst in beeld kunnen brengen, elke poging om het te beschrijven naast de werkelijkheid zal zitten. Of maken wij wellicht de toekomst en wordt het een self-fulfilling prophesy?

Prof. Dr. Ir. Jos Lichtenberg, hoogleraar productontwikkeling aan de TU/e, consultant bij proces-, project- en productinnovatie, voorzitter van de stichting Slimbouwen.

Jos is gespecialiseerd in innovatie en productontwikkeling voor de bouw. In die expertise is hij in 2003 tot Hoogleraar aan de TU/e benoemd. Eerder was hij bij bedrijven als Rockwool, DSM en als adviseur voor veel opdrachtgevers actief in die rol. Jos kan dus helpen bij het opzetten van een innovatietraject en de te nemen stappen. Hij kan zowel over de organisatie, de markt als ook de technologie en proceskant adviseren. Jos is tevens bedenker van Slimbouwen en veel van het daaromheen ontwikkelde gedachtegoed.

HoTT woning te Sterksel met een centrale leidingschacht voor optimale flexibiliteit, Foto: Joost van 't Klooster

Flexibiliteit

In een Eco-City dienen we bewust om te gaan met de fysieke aanpassingen die we implementeren. We leven tenslotte in een wereld van constant veranderende behoeftes en omstandigheden. Een product kan slechts voorbereid zijn op de toekomst als het voorbereid is voor het onbekende. Om voorbereid te zijn op het onbekende moet een product toegankelijk blijven en de ruimte laten voor aanpassingen, kortom: het moet flexibel zijn.

Door het ontwikkeling van een product dat ter plaatse van de binnen- en buitenmuren ruimte biedt voor aanpassingen aan de elektra blijft de mogelijkheid voor de meeste frequente aanpassingen aan de woning behouden. Hierdoor blijft de waarde van de woning voor een langere tijd op niveau en wordt leegstand en vroegtijdige sloop voorkomen. Daarnaast sluit het product ook perfect aan bij een efficiënter bouwproces. Door ruimte vrij te houden voor de elektra kan de elektriciën in één bezoek al zijn werkzaamheden uitvoeren. Dit draagt bij aan de ontrafeling van het bouwproces tot een eenvoudiger en meer stapsgewijs geheel.

Dit product is ontstaan en door ontwikkeld, binnen de kaders van het IPC project Eco-Cities, in een samenwerkingsverband met de volgende participanten:

Van Vonderen
Zijtaartse Bouw Onderneming
Zijtaartse Bouw Onderneming

Jos van den Hoven
Peter van de Burgt
Willem van de Burgt